

Un Tomb

Masquefa - Novembre 2004

L'ESTAUT DE SAU (1979)

Enguany assistim a la commemoració del 25è aniversari de l'Estatut del 79, aquest marc estatutari encara vigent i pendent de reforma, es va gestar en el procés de consolidació de la nova democràcia espanyola a finals dels anys 70. En aquell temps, un dels temes principals era resoldre l'encaix de les diverses nacions, nacionalitats històriques i regions de l'estat espanyol dins del nou ordre constitucional.

Durant la Segona República, la possibilitat d'esdevenir comunitat autònoma era una excepcionalitat que només van assolir Catalunya l'any 1932 i Euskadi a l'any 1936, tot i que Galícia també va proposar el seu Estatut d'autonomia i a València, Aragó, Balears i Andalusia es varen iniciar altres iniciatives autonòmiques que amb l'esclat de la guerra civil no es van pogué discutir. La victòria de l'exercit franquista i el posterior règim del General Franco van anular tots els Estatuts autonòmics i la política administrativa, cultural, econòmica i social de l'estat franquista es va sustentar en el més absolut centralisme. Després de la mort del dictador la tremenda mobilització popular a Catalunya en favor d'un Estatut d'autonomia va tornar a posar sobre la taula aquesta vella reivindicació històrica que comptava amb el suport de tots els grups polítics catalans d'esquerres i dels nacionalistes.

La Constitució de l'any 1978, va intentar trobar solucions per desmantellar el sistema centralista heretat del franquisme però no va ser gens fàcil perquè les posicions de partença eren força contraposades. El nou govern Suárez escollit en les eleccions democràtiques de 1977 va fer una proposta innovadora coneguda com a "café para todos" en la qual s'oferia a totes les regions la possibilitat d'esdevenir comunitat autònoma, es tractava de constituir un model d'estat intermig entre el federalisme i el sistema regionalitzador simplement administratiu.

Aquesta proposta, no va ser ben vista per nacionalistes catalans i bascos perquè ho consideraven un intent de diluir el fet diferencial de Catalunya i Euskadi, no obstant, la difícil situació per buscar el consens polític i constitucional, va fer renunciar a la majoria de parlamentaris catalans a donar una batalla centrada en temes com el dret d'autodeterminació. Coincidint amb els debats sobre la Constitució Espanyola, s'inicià a Sau la redacció d'un avantprojecte d'estatut d'autonomia per Catalunya elaborat per l'anomenada Comissió dels Vint, escollits per l'Assemblea de Parlamentaris Catalans. En la negociació a Madrid els parlamentaris catalans varen acceptar el manteniment de las Diputacions provincials y dels gobernadores civils, als que se sumaria un delegat del Govern per a Catalunya, i la renúncia al traspàs de l'ordre públic a la Generalitat, que podria únicament crear una policia autònoma.

Per la seva part, el regim de la seguretat social y el nomenament del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya quedava reservat a l'Estat. També, es modificava a la baixa el criteri que regiria la participació de la Generalitat en els ingressos de l'Estat, sense aconseguir un sistema de concert econòmic com en el País Basc, i la competència en matèria d'ensenyament passaria de exclusiva a plena.

Totes aquestes esmenes varen suposar un retrocés de l'Estatut de 1979 respecte del de 1932, ja que es milloraven las competències en ensenyament i en mitjans de comunicació, però en Justícia, Ordre públic y Administració local es quedava por sota del conseguit a la Segona República.

Finalment el text de l'Estatut va ser aprovat al mes de setembre de 1979 per els

plens de Congrés i del Senat, sols el diputat català, el republicà Heribert Barrera es va abstenir. A Catalunya es va sotmetre l'Estatut a referèndum el 25 d'octubre del 1979 i va ser ratificat i aprovat per un 596 % de participació, amb un clar triomf del SI, que va obtenir el suport del 88,1% del total.

Masquefa també s'hi va afegir molt activament d'un bon començament a les diverses campanyes a favor d'un Estatut d'autonomia i en el resultat final del referèndum del 25 d'octubre va ser aprovat amb aquest resultats:

PARTICIPACIÓ 66.2%

SI 95.2%

NO 2.8%

BLANCS 1.8%

ABSTÈNCIÓ 27.1%

(dades extretes de la revista Nosaltes, Núm. 12, novembre 1979)

Així es va obrir una llarga etapa de vigència d'aquest marc fins avui, tot i que el 17 de desembre de 2002, el Parlament de Catalunya va aprovar un document a favor de la seva reforma, enguany es produeix la paradoxa que mentre commemorem el seu 25è aniversari, alhora s'està elaborant el text per la seva modificació.

Xavier Pérez Fornés

Fonts bibliogràfiques:

V.V.A.A " Història de la Catalunya Contemporània". Ed. Pòrtic. BCN 1999

Revista Nosaltes Núm. 12, Novembre 1979